1927-01-27

01

Tjipto Mangoenkoesoemo
Indisch Arts

Bandoeng, 27 januari 1927.

Zeer geachte heer Gobée,

Ik denk,dat u een tweede huis zult moeten huren,speciaal om er mijn brieven in te bewaren.Ik kan u geen ander advies geven dan mijn brieven aan de vlammen prijs te geven.Dan nemen zij geen plaats in.

Maar in ernst.Ik ben dankbaar voor uw oordeel.Dat volkomen mijn eigen dekt.Ik ben partijdig,zal nooit niet partijdig kunnen zijn.En dat omdat ik partijman ben.Partijman zonder partijdigheid lijkt mij ondenkbaar.Dit te erkennen komt mij eerlijk voor.Ofschoon dit bewustzijn insluit,dat ik, mij ongeschikt acht om plaats te nemen in de kringen van regeerings menschen.Een regeering moet nu eenmaal boven partijen staan.wat ik niet kan,hoezeer ik dat ook wou .....

Uw opmerking over de afschaffing van het hoofdgeld is juist. Ook mij was die afschaffing bekend.Ik kon er echter geen gebruik van maken in mijn brochure,omdat die afschaffing eerst met de aanvaarding van het bestuur door jhr. de Graeff bekend is,terwijl de voorbereiding tot de reliefjes toch zeker wel een jaar geleden moet plaats hebben gehad.Eenvoudige deductie deze.

Overigens zult u wel gemerkt hebben hoe groote moeite ik mij heb gegeven om het regime de Graeff te verdedigen.En dit,omdat de pers ter andere zijde niets dan afkeuring daarvoor over heeft.De val van de Graeff beteekent voor ons 10 jaren achteruit.U ziet,ik ben zelfzuchtig.Niet zonder bedoeling verdedig ik de huidige regeering.

Ik bied u mijn dank voor uw tusschenkomst brochure

hoogachtend

uw dw.

Soewardi

1927-01-29

01

Bandoeng, 29 januari 1927.

Tjipto Mangoenkoesoemo
Indisch Arts

Zeer geachte heer Gobée,

Ik heb nu gelegenheid gehad uw lang schrijven rustig en kalm na te lezen en uw opmerkingen tot mij te laten doordringen.

Heb ik van u de opmerking moeten incasseeren,dat de ter dood veroordeelden ten slotte lafaards zijn,die geen consideratie verdienen,daar zij alles behalve heldhaftge strijders voor de vrijheid zich hebben getoond,van de andere zijde is de voor mij minder prettige opmerking geweest,dat ik doende ben den marsch naar de vrijheid te vertragen.Koningin Victoria moet volgens dien criticus van mijn daden door revolutionairen,die tot de strop waren veroordeeld te begenadigen,dan vrijheidsbeweging der Hindoe's tien jaren achteruit hebben gezet.Mijn opposant, meer intellect dan gevoelsmensch,keurde daarom mijn brief om ampoen zonder voorbehoud af.De vrijheid is alleen te koop voor bloed,zei hij,en ik ben bereid dien prijs te betalen.

Dat is positief.Weer een ander,aan wien ik uw opmerkingen heb verteld,opperde daartegen andere bezwaren.Elke vrijheidsstrijd zei hij mij,vindt zijn ruggegraat aan den zelfkant der maatschappij.De tachtigjarige oorlog der Hollanders bijv. is volgens hem ondenkbaar zonder de watergeuzen,die .... niet de zoetsten waren uit den hollandschen stam.Het mijn en dijn moet door hen ook niet altijd gerespecteerd zijn geweest.wat niet belet,dat de Hollander uit onze dagen in hen helden vereert.

Het moet door het grauw uit de achterbuurten van Parijs zijn geweest,dat de bastille is gevallen.En toch,14 juillet voor den Franschman nog altijd een feestdag,waarbij natuurlijk als

Tjipto Mangoenkoesoemo
Indisch Arts

heiden worden geacht die "schurken,sloebers etc. etc." uit die achterbuurten.

Waaruit mijn opposant de conclusie trok,dat het volk nimmer evenwichtig door zijn verstand laat leiden.De kans,dat de terdood veroordeelden van Karet enz. in de waardeering van het volk heroën en martelaars zijn,is niet denkbeeldig.

Ik heb in het bovenstaande de meening van anderen weergegeven. Wat mij zelven betreft,ik heb mij door mijn menschelijk gevoel laten leiden,toen ik u mijn brief om genade schreef.Dat ik door dat schrijven niemand heb kunnen bevredigen,noch de eigenlijke revolutionairen,noch u,betreur ik,doch de figuur van don Quichot is m.i. te prefereeren boven die van Hans Goedzak.

Wat nieuws uit mijn kringen betreft,ik kan u berichten,dat men nu broeit op een reveille,om te verzamelen de verstrooide benden.Het zal een accoord op nationalistischen grondslag wezen, waartoe ik voor mij de tijd nog niet gekomen acht.Meer kan ik er u ook niet van vertellen: de plannen hangen nog in de lucht.Zooveel is zeker,dat men niets voelt voor het programma van B.O.,die ook naar mijn waardeering afgedaan heeft.

Ik bied u hierbij mijn hoogachting aan

uw dw.

Tjipto

1927-03-17

01

Tjipto Mangoenkoesoemo
Indisch Arts

Zeer geachte heer Gobée,

Ik las in de krant de gratieering door den landvoogd van drie der ter dood veroordeelden.

Daar my geen andere weg open staat Z.E. mijn hulde te betuigen voor hare moedige daad en waar bovendien deze hulde-betuiging draagt een persoonlyk karakter, — ik heb immers geen partij achter mij — zij het my vergund, u uw intermediair te verzoeken, mijn eerbied te leggen aan den voet van den troon te Buitenzorg.

U beleefd dankend voor de te nemen moeite

Met de meeste hoogachting

Uw dw.

[signature]

17 maart 1927

Den Hoogedel Geste. Heer

Den heer E. Gobée

Kramat

Weltevreden

Tjipto Mangoenkoesoemo
Indisch Arts

1927-04-22

Bandoeng, 22 april 1927. 01

Tjipto Mangoenkoesoemo
Indisch Arts

Zeer geachte heer Gobée,

Separaat laat ik aan uw adres speciaal een nummer van de Bandera Islam verzenden, ofschoon naar berekening uw bureau op genoemd blad geabonneerd moet zijn. Doel van die speciale zending is uw aandacht op meer byzondere wijze te vestigen op het in dat nummer opgenomen artikel van mijn hand, niet, omdat de attaque van mij is, doch omdat zij vertolkt het gevoelen van zeker deel van het volk. De opmerking zij hierbij gemaakt, dat van verschillende zijden ik bereids een onaangename critique heb moeten incasseeren: mijn attaque zou te weinig principieel wezen, zij zou te veel de geest van "coöperatie" ademen, enz.

Ik kan niet zeggen, dat dit oordeel ongegrond is. Maar aan den anderen kant kan ik daaraan geen satisfactie geven. Omdat deze niet wel mogelijk is, zonder aan mijn persoonlijkheid kwaad te doen. En zooveel is de "volksgunst" mij niet waard. Zoodat ik besloot geen letter terug te nemen van het geschrevene.

Ik moge terugkomen op het door uwe tusschenkomst aan de D.V.G. aangeboden opstel over de behandeling van longtbc.

Tot heden, d.i. 4 maanden na dato der aanbieding heb ik taal noch teeken van dr. Otten mogen ontvangen.

Ik ben aan het deduceeren gegaan. Waarom dat zwijgen? Is het, omdat mijn opstel te weinig innerlijke waarde heeft? Dat is mogelijk. Maar dan zou de D.V.G. het opstel hebben geretourneerd....

Is het juist, omdat er een kern van wetenschappelijke waarheid in zit? Ook dit is mogelijk. Maar waar blijft dan de oproeping van de D.V.G.?

Tjipto Mangoenkoesoemo
Indisch Arts

Zoo heel gemakkelijk is mij de deductie dus niet geweest. Tot mij uit de bladen het bericht bereikte van de a.s. terugkeer van dr. van Lonkhuysen. Toen ging mij een licht op.

Het lijkt mij niet onmogelijk, dat dr. Otten de beslissing in dezen wil overlaten aan den eigenlijken chef D.V.G.

Maar is deze veronderstelling juist, dan voed ik niet de minste hoop, dat mijn opstel genade kan vinden in de oogen van zijn beoordeelaar.

Ik zal u zeggen, waarom niet. Bij mijn verbanning uit Midden Java stond ik aan den rand van het failliet. Besloot toen mijn werkkracht te verkoopen. Natuurlijk bij de D.V.G. Op mijn sollicitatie kreeg ik het bescheid, dat men mij wel in dienst wilde nemen onder conditie dat ik .... verder zou zwijgen.

Ik ben (en was) impulsief. Op zoo'n antwoord antwoordde ik op hevtige wijze. Fout achteraf beschouwd. maar ik ben ook niet altijd meester van mij zelf.

Natuurlijk werden de onderhandelingen toen afgebroken.

En voor het oogenblik zou ik de sollicitatie bij het gouvernement als ongedaan beschouwd willen zien.

Wat echter niet wegneemt, dat ik het zeer op prijs zou stellen, wanneer de Vereeniging ter Bestrijding van Tuberculose onder presidium van mr. Creutzberg mij in dienst nam aan haar sanatorium te Semplak bij Buitenzorg, waar ik hoop eenig nuttig werk te kunnen doen.

Ten slotte u verzekerend, dat aan mijn gevoelens van hoogachting en dankbaarheid u-waarts niet de minste wijziging wordt gevoeld

uw dienstw.

Tjipto

1927-04-29

Bandoeng, 29 april 1927. 01

Tjipto Mangoenkoesoemo
Indisch Arts

Zeer geachte heer Gobée,

Het oordeel van de heeren drs. Hulshoff en Olivier is zeer juist. Inderdaad laat het Klinisch gedeelte in mijn opstel veel te wenschen. Of beter gezegd, ik heb er met geen woord over gesproken. En dit, omdat ik mij zelf niet onbevooroordeeld acht als vader van de door mij voorgestane methode. Maar ook, omdat ziektegeschiedenissen naar mijn waardeering weinig overtuigings kracht hebben. Ze laten zich door niet-scrupuleuse uitvinders al te gemakkelijk aan de schrijftafel construeeren. Een beetje handigheid, niet waar? plus een beetje kennis van het medisch jargon. En ten derde, omdat mijn particuliere patienten, voor zoover ik ze "genezen" heb, zich regelmatig onttrekken aan controle. Zoodat een systematische waarneming niet wel doenlijk is.

Doel van mijn opstel is dan ook geweest minder om door bereikte resultaten propaganda te maken voor de methode, dan wel door de logica in de methode de heeren medici te overtuigen. Ik betreur het dan ook, dat uit den brief van mevrouw en van u mij niet is mogen blijken het oordeel van de heeren over het gevolgde principe. Slechts in dit laatste geval zou ik dieper op de zaak kunnen ingaan.

Uw uitnoodiging mij te Buitenzorg te vestigen, vind ik niet direct van de hand te slaan. Doch eer ik daartoe overga, dien ik natuurlijk zekerheid te hebben, dat de zorg voor Semplak mij opgedragen zal worden. Anders is mijn vestiging daar nutteloos en .... financieel voor mij wellicht minder aan te bevelen. Ik zal geduld oefenen tot uw nader bericht over uw onderhoud met mr. Creutzberg.

Tjipto Mangoenkoesoemo
Indisch Arts

Ik weet,hoe overkropt u is met werkzaamheden.Als ik het toch waag,u nogmaals om aandacht te vragen,dan komt dit,omdat het hier geldt een zaak,die ook een altruïstischen kant heeft.Het is niet zuiver egoisme,wat mij drijft.

Ik moge u verzoeken mijn dank en respecten over te brengen aan mevrouw.HEd.'s brief stel ik op hooge waarde.

Hoogachtend

uw dw.

Tjipto Mangoenkoesoemo